നബി(ﷺ)യുടെ നമസ്കാര ക്രമം

[Malayalam -മലയാളം - مليالم]

﴿ كيفية صلاة النبي ﷺ ﴾

അബ്ദുൽ ലത്വീഫ് സുല്ലമി

إعداد : عبداللطيف سلّمي

എഡിറ്റർ: മുഹമ്മദ് കുട്ടി കടന്നമണ്ണ

مراجعة : محمد كطي ابوبكر

കോപറേറ്റീവ് ഓഫീസ് ഫോർ കാൾ & ഗൈഡൻസ്
സുലൈ - റിയാദ് - സൗദി അറേബ്യ

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بسلي

بمدينة الرياض ، المملكة العربية السعودية

Web edition by:

islamhouse.com

1431 — 2010

بسم الله الرحمن الرحيم

ഒരു വിശ്വാസിയുടെ കർമ്മങ്ങളിൽ ഏററവും പ്രധാനപ്പെട്ടത് നമസ്കാരമാണ് എന്നത് ഏതൊരാൾക്കും അറിയാവുന്ന കാര്യമാണ്. പക്ഷേ കർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുക വിശ്വാസത്തോടും പ്രവാചകചര്യയോട് യോജിച്ചും ആയിരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് എന്നുള്ളത് അധികമാരും ശ്രദ്ധിക്കാറില്ല. നമസ്കാരക്രമം പ്രവാചകചര്യയിലൂടെ വിവരിക്കുകയാണിവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നബി (ﷺ) പറയുന്നു ''ഞാൻ എങ്ങിനെ നമസ്കരിക്കുന്നതായി നിങ്ങൾ കണ്ടുവോ അത് പോലെ നിങ്ങൾ നമസ്കരിക്കുക'' (ബുഖാരി)

നമസ്കാരത്തിൻെറ മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ

ശുദ്ധീകരണം: ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുന്നതിന്ന് മുമ്പായി കുളിക്കൽ നിർബന്ധമായ സാഹചര്യങ്ങളുണ്ട്. അത്തരം അവസരത്തിൽ കുളിക്കാത്തപക്ഷം അവരുടെ നമസ്കാരം സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല. ലൈംഗിക ബന്ധത്തിലേർപ്പെടുക, ഉറക്കത്തിലോ ഉണർച്ചയിലോ മറേറതെങ്കിലും രീതിയിലോ ഇന്ദ്രിയസ്ഖലനം ഉണ്ടാവുക സ്ത്രീകൾക്ക് ആർത്തവം, പ്രസവം എന്നിവക്ക് ശേഷം രക്തം നിലക്കുക എന്നീ കാരണങ്ങളാലാണ് കുളി നിർബന്ധമായിത്തീരുക. ഇത്തരം അവസ്ഥക്ക് വലിയ അശുദ്ധി എന്നാണ് പറയുക. ഏതൊരാളും നമസ്കരിക്കുന്നതിന്ന് മുമ്പായി വുദു എടുക്കൽ (അംഗശുദ്ധിവരുത്തൽ) നമസ്കാരത്തിൻെറ സ്വീകാര്യതക്ക് അനിവാര്യമാണ്. ഖുർആൻ പറയുന്നു: '' സത്യവിശ്വാസികളേ നിങ്ങൾ നമസ്കാരത്തിനായി ഒരുങ്ങിയാൽ നിങ്ങളുടെ മുഖവും രണ്ടു കൈകൾ മുട്ടുവരേയും കഴുകുവീൻ, നിങ്ങളുടെ തല തടവുകയും കാലുകൾ നെരിയാണിവരെ കഴുകുകയും ചെയ്യുവീൻ '' (മാഇദ : 6) .

വുളുവിൻെറ നിർബന്ധ ഘടകങ്ങളാണിവിടെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് പൂർണ്ണരൂപം നബി(ﷺ)യുടെ ചര്യയിൽ നിന്നും നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. ഉസ്മാൻ(رضي الله عنه)വിൽ നിന്ന് : അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ ഒരു പാത്രം വെള്ളം കൊണ്ടുവരാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു എന്നിട്ട് അതിൽനിന്നും പുറത്തേക്ക് ചൊരിച്ച് തൻെറ മുൻകൈരണ്ടും മൂന്ന്തവണ കഴുകി,

ശേഷം വലതു കൈകൊണ്ട് പാത്രത്തിൽ നിന്ന് വെള്ളമെടുത്ത് കൊപ്ലിക്കുകയും മൂക്കിൽ വെള്ളമാക്കി ചീററിക്കളയുകയും അനന്തരം മുഖവും മുട്ടുവരെ രണ്ട്കൈകളും മൂന്ന് പ്രാവശ്യം കഴുകുകയും ചെയ്തു. പന്നീട് തലതടവി. തുടർന്ന് രണ്ട്കാലും നെരിയാണി ഉൾപ്പടെ മൂന്ന് പ്രാവശ്യംകഴുകി. ശേഷം ഇങ്ങിനെപറഞ്ഞു ''ഇപ്രകാരമാണ് നബി(ﷺ) വുളുവുണ്ടാക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളത്'' (മുസ്ലിം)

അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു സൈദ്(ﷺ)ൽ നിന്ന് റിപ്പോർട്ട് :''നബി(ﷺ) തൻെറ രണ്ട് കൈകൊണ്ട് മുന്നിൽ നിന്നും പിന്നോട്ട് പിരടിവരേയും പിന്നീട് മുന്നോട്ടുമായി തല ഒരുപ്രാവശ്യം മാത്രം തടവി'' (ബുഖാരി). ഇബ്നുഅബ്ബാസ് (ﷺ) പറയുന്നു ''നബി തലയും, രണ്ട് ചെവികളുടെ ഉൾഭാഗം ചൂണ്ട്വിരൽ കൊണ്ടും പുറഭാഗം തള്ളവിരൽകൊണ്ടും തടവുകയുണ്ടായി' (നസാഇ). മേൽപറഞ്ഞ പ്രകാരമാണ് വുദുവിൻെറ പൂർണ്ണ രൂപം.

നഗ്നതമറക്കൽ: നമസ്കാരത്തിൽ മാന്യമായ രീതിയിൽ വസ്ത്രം ധരിച്ച് നമസ്കരിക്കൽ നിർബന്ധമാണ്. പുരുഷൻമാർ കാൽമുട്ടിൻേറയും പൊക്കിളിൻെറയും ഇടക്കുള്ളഭാഗം മറച്ച് നമസ്കരിച്ചാൽ സ്വീകരിക്കപ്പെടുമെങ്കിലും നബി(ﷺ) പുരുഷൻമാരോട് ''നിങ്ങളാരും തന്നെ തൻെറ ചുമല് തുറന്നിട്ട നിലയിൽ നമസ്കരിക്കരുത്'' (ബുഖാരി) എന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചതിനാൽ ഷർട്ട്കൂടി ധരിച്ചായിരിക്കണം നമസ്കരിക്കേണ്ടത്. സ്ത്രീകൾ മുൻകയ്യും മുഖവും ഒഴിച്ചുള്ള ഭാഗങ്ങൾ നമസ്കാരത്തിലും അല്ലാത്തപ്പോഴും മറക്കൽ നിർബന്ധമാണ്.

ഖിബ്ലക്ക്തിരിയൽ: നമസ്കരിക്കുമ്പോൾ നാം എവിടെ ആയിരുന്നാലും മക്കയിലുള്ള പരിശുദ്ധ കഅബക്ക് നേരെ തിരിഞ്ഞായിരിക്കണം നമസ്കരിക്കേണ്ടത്.

വൃത്തിയോടുകൂടിയായിരിക്കൽ: നമസ്കരിക്കുന്ന വ്യക്തിയുടെ ശരീരവും വസ്ത്രവും നമസ്കരിക്കുന്ന സ്ഥലവും മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്നും വൃത്തിയായിരിക്കണം.

നമസ്കാരസമയം: നമസ്കാരം സമയമായി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തിയും ഓരോ നമസ്കാരത്തിനും നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയത്തിനുള്ളിലുമായിരിക്കണം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്.

നമസ്കരിക്കുമ്പോൾ മുന്നിൽ ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ മറയുണ്ടായിരിക്കണമെന്നും നബി(ﷺ) പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്.

നമസ്കാര രൂപം

നമസ്കാരത്തിന് ഒരുങ്ങുമ്പോൾ തന്നെ താൻ നമസ്കരിക്കുകയാണ് എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ തൻെറ മനസ്സും ശരീരത്തോടൊപ്പം നമസ്കാരത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഇതാണ് നിയ്യത്ത്. നമസ്കാരത്തിൽ നിയ്യത്ത് പറയൽ നബിചര്യക്ക് വിരുദ്ധമാണ്. നമസ്കാരത്തിൽ തൻെറ സുജൂദിൻെറ സ്ഥാനത്തേക്കായിരിക്കണം നോക്കേണ്ടത്. നമസ്കാരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോഴും റുകൂഇലേക്ക് പോകുമ്പോഴും റുകൂഇൽനിന്ന് ഉയരുമ്പോഴും മൂന്നാമത്തെ റക്അത്തിലേക്ക് നിൽക്കുമ്പോഴും കൈകൾ രണ്ടും നിവർത്തിയ നിലയിൽ ചുമലിന്ന് നേരെ ഉയർത്തേണ്ടതാണ്. നമസ്കാരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ മേൽപറഞ്ഞ പ്രകാരം കൈകൾ രണ്ടും ഉയർത്തി അല്ലാഹു അക്ബർ എന്ന് പറഞ്ഞ് വലതു കൈ ഇടതുകയ്യിന്മേൽ ആയി നെഞ്ചത്ത് ആണ് വെക്കേണ്ടത്. നബി(ﷺ) അപ്രകാരമായിരുന്നു വെച്ചിരുന്നത് എന്ന് ഇമാം ഇബ്നുഖുസൈമയും, അഹ്മദും (رحمهما الله) റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. നമസ്കാരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹു അക്ബർ എന്ന് പറയുന്നതിന്ന് തക്ബീറത്തുൽ ഇഹ്റാം എന്നാണ് പറയുക.

പ്രാരംഭ പ്രാർത്ഥന: നബി(ﷺ) തക്ബീറിൻെറയും ഖുർആൻ പാരായണത്തിൻെറയും ഇടയിൽ ഇപ്രകാരമായിരുന്നു ചൊല്ലിയിരുന്നത്.

اللهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اَللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنَ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ وَالثَلْجِ وَالْبَرْدِ . (البخاري)

(അല്ലാഹുമ്മ ബാഇദ് ബൈനീ വബൈന ഖത്വായായ കമാ ബാഅദ്ത ബൈനൽ മശ്രിഖി വൽ മഗ്രിബി അല്ലാഹുമ്മ നഖിനീ മിൻ ഖ ത്വായായ കമാ യുനഖ ഥ്സൗബുൽ അബ്യളു മിനദ്ദനസി അല്ലാഹുമ്മഗ് സിൽനീ മിൻ ഖത്വായായ ബിൽമാഇ വഥ്സൽജി വൽബർദ്)

‘‘അല്ലാഹുവേ ഉദയാസ്തമയ സ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിൽ നീ അകററിയ പോലെ എന്നെയും എൻറ പാപത്തേയും നീ അകറേറണമേ, അല്ലാഹുവേ വെള്ള വസ്ത്രം അഴുക്കിൽ നിന്നും ശുദ്ധിയാക്കുന്ന പോലെ എൻെറ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും എന്നെ നീ ശുദ്ധിയാക്കേണമേ, അല്ലാഹുവേ വെള്ളം മഞ്ഞ് ഹിമം എന്നിവ കൊണ്ട് എൻെറ പാപങ്ങളെ നീ കഴുകിക്കളയേണമേ’’(ബുഖാരി).

പ്രാരംഭ പ്രാർത്ഥന ഇങ്ങനെയും ആകാം

سُبْحانَكَ اللهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبارَكَ اسْمُكَ وَتَعالَى جَدُّكَ وَلاَ إِلهَ غَيْرُكَ . (أبو داود، حاكم)

(സുബ്ഹാനകല്ലാഹുമ്മ വബിഹംദിക വതബാറകസ്മുക വതആലാ ജദ്ദുക വലാ ഇലാഹ ഗ്വയ്റുക).(അബൂദാവൂദ്, ഹാകിം)

‘‘അല്ലാഹുവേ നീ മഹാ പരിശുദ്ധൻ, നിന്നെ സ്തുതിക്കുന്നു, നിൻെറ നാമം അനുഗ്രഹീതം തന്നെ, നിൻെറ കഴിവുകൾ ഉന്നതമായിരിക്കുന്നു, നീയല്ലാതെ ആരാധ്യനേയില്ല’’. ഇതല്ലാത്ത പ്രാർത്ഥനകളും ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്.

തുടർന്ന് അഊദും ബിസ്മിയും ചൊല്ലി സൂറത്തുൽ ഫാതിഹ ഓതേണ്ടതാണ്.

അത് താഴെ പറയും പ്രകാരമാണ്.

സൂറത്തുൽ ഫാതിഹ:

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمْ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم اَلْحَمْدُ لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِينْ اَلـرَّحْمنِ الرَّحِيمْ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينْ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّـاكَ نَسْـتَعِينْ اِهْـدِنَا الصِّرَـاطَ الْمُسْـتَقِيمْ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينْ (آمِينْ)

അഊദു ബില്ലാഹി മിനശ്ശൈത്വാനിർ റജീം (ശപിക്കപ്പെട്ട പിശാചിൽനിന്നും അല്ലാഹുവേ ഞാൻ നിന്നോട് രക്ഷതേടുന്നു)

ബിസ്മില്ലാഹി ർറഹ്മാനിർറഹീം (കാരുണ്യവാനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിൻെറ നാമത്തിൽ) അൽഹംദു ലില്ലാഹി റബ്ബിൽ ആലമീൻ (സർവ്വ സ്തുതിയും ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്നാകുന്നു) അർറഹ്മാനിർറഹീം (കാരുണ്യവാനും കരുണാനിധിയുമായവൻ) മാലികി യൗമിദ്ദീൻ (പ്രതിഫല നാളിൻെറ ഉടമസ്ഥൻ) ഇയ്യാക്ക നഅ്ബുദു വഇയ്യാക്ക നസ്തഈൻ (നിന്നെമാത്രം ഞങ്ങൾ ആരാധിക്കുകയും നിന്നോടുമാത്രം ഞങ്ങൾ സഹായം തേടുകയും ചെയ്യുന്നു) ഇഹ്ദിന സ്വിറാത്വൽ മുസ്തഖീം (ഞങ്ങളെ നീ നേരായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ വഴിനടത്തേണമേ) സ്വിറാത്വല്ലദീന അൻഅംത അലൈഹിം (നീ അനുഗ്രഹിച്ചവരുടേതായ മാർഗ്ഗത്തിൽ) ഗൈയ്രിൽ മഗ്ളൂബി അലൈഹിം വലള്വാല്ലീൻ (നീ കോപിച്ച

വരുടേയോ വഴിപിഴച്ചവരുടേയോ മാർഗ്ഗത്തിലല്ല) (ആമീൻ). (ഞങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥന നീ സ്വീകരിക്കേണമേ).

ഇത് എല്ലാ റക്അത്തുകളിലും ഇമാമും (നേതൃത്വം നൽകുന്ന ആളും) മഅ്മൂമും (തുടർന്ന് നമസ്കരിക്കുന്നവൻ) ഓതേണ്ടതാണ്. കാരണം പ്രവാചകൻ(ﷺ)പറഞ്ഞു:''ഫാതിഹ ഓതാത്തവന്ന് നമസ്കാരമില്ല'' (ബുഖാരി). ഉറക്കെ ഓതേണ്ട നമസ്കാരങ്ങളിലും അഊദും ബിസ്മിയും പതുക്കെയാണ് ഓതേണ്ടത്.

പിന്നീട് ഒന്നും രണ്ടും റക്അത്തുകളിൽ ഏതെങ്കിലും സൂറത്തോ സൂറത്തിൻെറ ഭാഗമോ പാരായണം ചെയ്യണം. ഉറക്കെ ഓതുന്ന നമസ്കാരത്തിൽ ഇത് ഇമാം മാത്രം ഓതിയാൽ മതിയാകുന്നതാണ്.

റുകൂഅ്: ഫാതിഹയും സൂറത്തും ഓതിയ ശഷം കൈകൾ ഉയർത്തി അല്ലാഹു അക്ബർ എന്ന് പറഞ്ഞ് തൻെറ മുതുകും തലയും നേരെ വരത്തക്കവിധം കുനിഞ്ഞ് രണ്ട് കൈപ്പത്തിയും നിവർത്തിയ നിലയിൽ കാൽമുട്ടുകളിൽ വെച്ച് അടങ്ങി നിൽക്കലാണ് റുകൂഅ്. ഈ സമയത്ത് سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمْ (സുബ്ഹാന റബ്ബിയൽ അളീം)''മഹാനായ എൻെറനാഥൻ പരിശുദ്ധനാകുന്നു'' എന്ന് മൂന്ന് തവണ പറയേണ്ടതാണ്.

ഇഅ്തിദാൽ : റകൂഇൽ നിന്നും سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ (സമിഅല്ലാഹു ലിമൻഹമിദഹു) ''സ്തുതിച്ചവൻെറ സ്തുതി അല്ലാഹു കേട്ടിരിക്കുന്നു '' എന്ന് പറഞ്ഞു കൊണ്ട് കൈകൾ ഉയർത്തി, നിവർന്ന് നിൽക്കണം ജമാഅത്ത് നമസ്കാരത്തിൽ ഇമാമ് മാത്രമേ ഇത് പറയേണ്ടതുള്ളൂ മഅ്മൂമുകൾ റബ്ബനാ ലകൽഹംദ് എന്ന് മാത്രമേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. നിവർന്ന് നിൽക്കുന്നതോടു കൂടി

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ مِلْءَ السَّمَاوَاتِ وَمِلْءَ الأَرْضِ وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدَهُ

(റബ്ബനാ ലകൽഹംദു ഹംദൻ കഥീറൻ ത്വയ്യിബൻ മുബാറകൻ ഫീഹി മിൽഅസ്സമാവാതി വമിൽഅൽ അർദിവമിൽഅ മാശിഅ്ത മിൻ ശൈഇൻ ബഅ്ദഹു)

''ഞങ്ങളുടെ നാഥാ ആകാശങ്ങൾ നിറയെയും, ഭൂമി നിറയെയും അവക്കപ്പുറം നീ ഉദ്ദേശിച്ചവസ്തു നിറയെയുമുള്ള സർവ്വ സ്തുതിയും നിനക്കു മാത്രമാകുന്നു''.എന്ന് എല്ലാവരും പ്രാർത്ഥിക്കേണ്ട

താണ്. ഇതും ഇതിനെ തുടർന്ന് വേറെയും പ്രാർത്ഥനകൾ ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്.

സുജൂദ് : ഇഅ്തിദാലിന്ന് ശേഷം അല്ലാഹു അക്ബർ എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് സുജൂദ് ചെയ്യണം. ആദ്യം രണ്ട് കൈകൾ, തുടർന്ന് കാൽമുട്ടുകൾ, മൂക്ക് നിലത്ത് തട്ടുന്നവിധം നെററി, എന്നീ അവയവങ്ങളും കാൽവിരലുകളുടെ പള്ളകളും നിലത്ത് തട്ടിച്ചു കൊണ്ടുള്ള വിനയപ്രകടനമാണ് സുജൂദ്. മുഴം കൈകൾ ഒരിക്കലും നിലത്ത് തട്ടരുതെന്ന് നബി(ﷺ) പ്രത്യേകം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുമായി ഏററവും അടുക്കുന്ന സന്ദർഭമാണ് സുജൂദ്, അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ സുജൂദിൽ പ്രാർത്ഥനകൾ അധികരിപ്പിക്കുക, അത് ഉത്തരം ലഭിച്ചേക്കാൻ കൂടുതൽ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. എന്നും നബിവചനമുണ്ട്. സുജൂദിൽ سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى (സുബ്ഹാന റബ്ബിയൽ അഅ്ലാ) ''ഏററവും ഉന്നതനായ എന്റെ നാഥൻ പരിശുദ്ധനാകുന്നു'' എന്ന് മൂന്ന് പ്രാവശ്യം പ്രാർത്ഥിക്കുക. അതല്ലങ്കിൽ സുജൂദിലും റുകൂഇലും ഇങ്ങിനെയും പ്രാർത്ഥിക്കാവുന്നതാണ്.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْلِي (البخاري)

(സുബ്ഹാനക ല്ലാഹുമ്മ റബ്ബനാ വബിഹംദിക അല്ലാഹുമ്മ ഗ്ഫിർലീ) ''അല്ലാഹുവേ നീ പരിശുദ്ധൻ തന്നെ ഞങ്ങളുടെ നാഥാ നിന്നെ ഞങ്ങൾ സ്തുതിക്കുന്നു, അല്ലാഹുവേ എന്റെ പാപങ്ങൾ നീ പൊറുക്കേണമേ'' അതിന്നു ശേഷം അല്ലാഹു അക്ബർ എന്നു പറഞ്ഞ് നിവർന്ന് ഇരിക്കണം ഈ ഇരുത്തത്തിൽ വലതു കാൽ വിരലുകളുടെ പള്ള നിലത്ത് കുത്തിനിർത്തി ഇടതുകാൽ പരത്തി വെച്ച് അതിൻമേൽ ഇരുന്ന് രണ്ട് കെകളും നിവർത്തിയ നിലയിൽ കാൽമുട്ടുകളോട്ചേർത്ത് തുടകളിൽ വെച്ച് ഇങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിക്കണം

رَبِّي اغْفِرْلِي وَارْحَمْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْفَعْنِي وَارْزُقْنِي وَاهْدِنِي وَعَافِنِي (الترمذي) .

(റബ്ബിഗ്ഫിർലീ വർഹംനീ വജ്ബുർനീ വർഫഅ്നീ വർസുഖ്നീ വഹ്ദിനീ വആഫിനീ)

''എന്റെ രക്ഷിതാവേ നീ എനിക്ക് പൊറുത്തു തരികയും എന്നോടു നീ കരുണകാണിക്കുകയും എന്റെ ന്യൂനതകൾ നീ പരിഹരിക്കുകയും എന്നെ അഭിവൃദ്ധിയിലാക്കുകയും എനിക്ക് നീ ആഹാരം നൽകുകയും എന്നെ നീ നേർവഴിയിലാക്കുകയും എനിക്ക് നീ സൗഖ്യം നൽകുകയും ചെയ്യേണമേ'' അതിന് ശേഷം അല്ലാഹു അക്ബർ എന്ന്പറഞ്ഞ് വീണ്ടും സുജൂദ് ചെയ്യണം ഈ സുജൂദും

കൂടി കഴിയുന്നതോടെ ഒരുറക്അത്ത് പൂർത്തിയായി. പിന്നീട് വീണ്ടും അല്ലാഹു അക്ബർ എന്ന് പറഞ്ഞു അടുത്ത റക്അത്തിലേക്ക് എഴുന്നേററ് നിൽക്കണം ശേഷം, ആദ്യറക്അത്തിൽ പറഞ്ഞപോലെ ഫാതിഹയും സൂറത്തും പാരായണം ചെയ്ത്, റുകൂഉം സുജൂദുമെല്ലാം നിർവ്വഹിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ എഴുന്നേററ് നിൽക്കാതെ, രണ്ട് സുജൂദുകൾക്ക് ഇടയിൽ ഇരിക്കാൻ പറഞ്ഞ പ്രകാരം ഇരിക്കേണ്ടതാണ്.

അത്തഹിയ്യാത്ത്: ഇടത് കൈവിരലുകൾ എല്ലാം നിവർത്തിയും വലതു കൈയിലെ ചൂണ്ടുവിരൽമാത്രം നിവർത്തിയും ബാക്കി വിരലുകൾ മടക്കിയ നിലയിലും കാൽമുട്ടുകളോടു ചേർത്തുവെച്ച് ഇരുന്ന് അത്തഹിയ്യാത്ത് പാരായണം ചെയ്യണം.

اَلتَحِيَاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَلَوَاتُ الطَيِبَاتُ لِلهِ اَلسَلاَمُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الَّنَبِيُ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ السَلاَمُ عَلَيْنَاَ وَعَلَىَ عِبَادِ اللهِ الصَالِحِينْ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَدَا رَسُوُلُ اللهِ .(مسلم)

(അത്തഹിയ്യാത്തുൽ മുബാറകാത്തു സ്വലവാത്തു ത്വയ്യിബാത്തു ലില്ലാഹി അസ്സലാമു അലൈക അയ്യുഹന്നബിയ്യു വറഹ്മതുല്ലാഹി വ ബറകാതുഹു അസ്സലാമുഅലൈനാ വഅലാ ഇബാദില്ലാഹി സ്വാലിഹീൻ അശ്ഹദു അൻലാഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹു വഅശ്ഹദു അന്ന മുഹമ്മദൻ റസൂലുല്ലാഹ്) ഇപ്രകാരം ഖുർആനിലെ സൂറത്തുകൾ പഠിപ്പിച്ചിരുന്ന പോലെ നബി(ﷺ) ഞങ്ങൾക്ക് അത്തഹിയ്യാത്തു പഠിപ്പിച്ചു തന്നു എന്നാണ് ഇബ്നുഅബ്ബാസ്(رضي الله عنه) പറയുന്നത്. (മുസ്ലിം).

''എല്ലാ അഭിവാദ്യങ്ങളും അനുഗ്രഹീതകർമ്മങ്ങളും, ആരാധനകളും വിശിഷ്ഠ കാര്യങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്നാകുന്നു. പ്രവാചകൻ (ﷺ)യുടെ മേൽ അല്ലാഹുവിൻെറ രക്ഷയും അനുഗ്രഹങ്ങളും ഉണ്ടാകുമാറാകട്ടെ!. നമുക്കും അല്ലാഹുവിൻെറ സജ്ജനങ്ങളായ മുഴുവൻ അടിമകൾക്കും രക്ഷയുണ്ടാകട്ടെ. ആരാധനക്കർഹൻ അല്ലാഹുവല്ലാതെ മററാരുമില്ലെന്ന് ഞാൻ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു മുഹമ്മദ് നബി(ﷺ) അല്ലാഹുവിൻെറ ദൂതനാണെന്നും ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു''. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നബി(ﷺ) തൻെറ ചൂണ്ടുവിരൽ ഉയർത്തി ചലിപ്പിക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടു എന്ന് വാഇൽ(رضي الله عنه) പറയുന്നുണ്ട്. (അബൂദാവൂദ്, നസാഇ). അത്തഹിയ്യാത്തുവിൻെറ

പദങ്ങൾ അത്തഹിയ്യാത്തു ലില്ലാഹി . . .എന്നു തുടങ്ങിക്കൊണ്ടും ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്.

രണ്ട് റക്അത്തിനേക്കാൾ അധികമുള്ള നമസ്കാരങ്ങളിൽ വീണ്ടും അല്ലാഹു അകബ്ർ എന്ന്പറഞ്ഞ് എഴുന്നേററ് നിന്ന് അടുത്ത റക് അത്തുകളും നമസ്കരിക്കണം എന്നാൽ മൂന്നും നാലും റക്അ ത്തുകളിലെ നിറുത്തത്തിൽ ഫാതിഹ മാത്രമേ പാരായണം ചെയ്യേ ണ്ട തുള്ളൂ അതും എല്ലാ നമസ്കാരത്തിലും പതുക്കെമാത്രം പാരാ യണം ചെയ്യലാണ് നബി ചര്യ.

അവസാന റക്അത്തിലെ രണ്ട് സുജൂദുകൾ ചെയ്ത ശേഷം ത ൻെറ വലതുകാല്, വിരലുകളുടെ പള്ളയിൽകുത്തി നിറുത്തി ഇട തു കാൽ വലതുകാലിന്നടിയിലൂടെ പുറത്തേക്ക് കൊണ്ടുവന്ന് ചന്തി നിലത്ത്തട്ടുന്ന വിധം ഇരുന്ന് കൈകൾ രണ്ടും ആദ്യത്തെ അത്തഹിയ്യാത്തുവിൽ സൂചിപ്പിച്ചപോലെ വെച്ച് അത്തഹിയ്യാത്തും ശേഷം നബി(ﷺ)യുടെ പേരിൽ സ്വലാത്തും (ഗുണത്തിനായുള്ള പ്രാർത്ഥനയും) ചൊല്ലണം. പ്രാർത്ഥനയുടെ രൂപം ഇപ്ര കാരമാണ്

اَللهُمَّ صَلِّ عَلَىَ مُحَمَدِ وَعَلَىَ آلِ مُحَمَدِ كَمَا صَـلَيْتَ عَلَىَ إبـراهيم وعلى آلِ إِبْـرَاهِيم، إِنَّـكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَبَارِكْ عَلَىَ مُحَمَدِ وَعَلَىَ آلِ مُحَمَدِ كَمَا بَارَكْـتَ عَلَىَ إِبْـرَاهِيمَ وعلى آلِ إِبْـرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(അല്ലാഹുമ്മ സ്വല്ലി അലാമുഹമ്മദിൻ വഅലാ ആലി മുഹമ്മദിൻ കമാ സ്വല്ലയ്ത അലാ ഇബ്റാഹീമ വഅലാ ആലി ഇബ്റാഹീമ ഇന്ന ഹമീദുൻ മജീദ്, വബാരിക് അലാ മുഹമ്മദിൻ വഅലാ ആലിമുഹമ്മദിൻ കമാ ബാറക്ത അലാ ഇബ്റാഹീമ വഅലാ ആലി ഇബ്റാഹീമ ഇന്നക ഹമീദുൻ മജീദ്)

'അല്ലാഹുവേ ഇബ്റാഹീം നബി(عليه السلام)ക്കും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കുടുംബത്തിനും നീ ഗുണം നൽകിയപോലെ മുഹമ്മദ് നബി(ﷺ) ക്കും കുടുംബത്തിനും നീ ഗുണം നൽകേണമേ തീർച്ചയായും നീ എററവും സ്തുത്യർഹനും ശ്രേഷ്ഠവാനുമാകുന്നു, ഇബ്റാഹീം നബി(عليه السلام)ക്കും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കുടുംബത്തിനും നീ അനുഗ്ര ഹം നൽകിയപോലെ മുഹമ്മദ് നബി(ﷺ)ക്കും കുടുംബത്തിനും നീ അനുഗ്രഹം നൽകേണമേ തീർച്ചയായും നീ എററവും സ്തു ത്യർഹനും ശ്രേഷ്ഠവാനുമാകുന്നു''. പിന്നീട് ഇഷ്ടമുള്ള പ്രാർത്ഥ നകൾ ചൊല്ലാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ നബി(ﷺ) നാല് കാര്യങ്ങ

ളിൽനിന്നും രക്ഷ തേടിക്കൊണ്ട് പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ പ്രത്യേകം നിർദ്ദേശിച്ചതായി ഹദീസിൽ വന്നട്ടുണ്ട്:

اَللَهُمَ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَمِنْ عَذَابِ القَبْرِ وَمِـنْ فِتنَـةِ المَحْيـا وَالمَمَـاتِ وَمِنْ فِتْنَةِ المَسِيحِ الدَّجَالِ (متفق عليه).

(അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ അഊദുബിക മിൻ അദാബി ജഹന്നമി വമിൻ അദാബിൽഖബ്‌രി വമിൻ ഫിത്നത്തിൽ മഹ്‌യാ വൽമമാതി വമിൻ ഫിത്നതിൽ മസീഹിദ്ദജ്ജാൽ)

''അല്ലാഹുവേ നരകശിക്ഷയിൽ നിന്നും, ഖബർ ശിക്ഷയിൽ നിന്നും, ജീവിതത്തിലെയും മരണത്തിലെയും പരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നും, മസീഹുദ്ദജ്ജാലിൻെറ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് രക്ഷതേടുന്നു'' ഇതല്ലാത്ത പ്രാർത്ഥനകളും ഇതോടൊപ്പം ചൊല്ലാവുന്നതാണ്. മേൽ പറഞ്ഞവയെല്ലാം ക്രമപ്രകാരവും ശാന്തതയോടെയും നിർവഹിക്കൽ നമസ്കാരത്തിൻെറ സ്വീകാര്യതക്ക് അനിവാര്യമാണ്.

സലാംവീട്ടൽ: ശേഷം നമസ്കാരത്തിൽ നിന്ന് വിരമിക്കുന്ന കർമ്മമാണ് ബാക്കിയുള്ളത്. اَلسَلاَمُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ الله (അസ്സലാമുഅലൈക്കും വറഹ്മതുല്ലാഹ്) എന്ന് സലാം പറഞ്ഞു കൊണ്ട് ആദ്യം വലത് ഭാഗത്തേക്കും ശേഷം ഇടതു ഭാഗത്തേക്കും മുഖംതിരിക്കുന്നതോടെ നമസ്കാരം അവസാനിച്ചു.

ദിക്റും ദുആയും

നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം ഓരോരുത്തരും ദിക്റും ദുആയും നടത്തേണ്ടതാണ് ജമാഅത്തായുള്ള നമസ്കാരശേഷവും ഒററക്ക് തന്നെയാണ് പ്രാർത്ഥിക്കേണ്ടത്. നമസ്കാരം കഴിഞ്ഞഉടനെ اسْتَغْفِرُ الله അസ്തഗ്ഫിറുല്ലാ (അല്ലാഹുവേ ഞാൻ നിന്നോട് പാപമോചനം തേടുന്നു) എന്ന് മൂന്ന് പ്രാവശ്യം പറഞ്ഞ ശേഷം

اَللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمْ وَمِنْكَ السَّلاَمْ تَبَارَكْتَ يَاذَا الْجَلاَلِ وَ الإِكْرَامْ

(അല്ലാഹുമ്മ അൻതസ്സലാം വമിൻകസ്സലാം തബാറക്ത യാദൽ ജലാലി വൽഇക്റാം)

''അല്ലാഹുവേ നീയാണ് രക്ഷകൻ, നിന്നിൽ നിന്നാണ് രക്ഷ, ഉൽകൃഷ്ടനും ഉന്നതനുമായ നീ അനുഗ്രഹീതൻ തന്നെ '' .എന്നു പറയുക പിന്നീട്

لاَ إِلَه إِلا الله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِ شَيْءٍقَدِير،

''അല്ലാഹു അവനല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല അവൻ ഏകനും പങ്കാരി ല്ലാത്തവനുമാണ് അധികാരവും സ്തോത്രവും അവന്ന് തന്നെ. അവൻ എല്ലാററിനും കഴിവുള്ളവനാകുന്നു''

اللَهُمَ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِ مِنْكَ الْجَدّ

''അല്ലാഹുവേ നീ നൽകിയാൽ തടുക്കാനാരുമില്ല നീതടഞ്ഞു വെച്ചാൽ വാങ്ങിത്തരാനും ആരുമില്ല കഴിവുള്ളവരുടെ കഴിവുകൾ നിൻെറയടുക്കൽ പ്രയോജനപ്പെടുകയുമില്ല ''

لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَةَ إلاَ بِاللهِ ''യാതൊരുവിധ കഴിവും ശക്തിയും അല്ലാഹുവിനെ ക്കൊണ്ടല്ലാതെയില്ല ''

لاَ إله إلا الله وَلاَ نَعْبُدُ إلاَ إيَاهُ ، لَهُ النِعْمَةُ وَلَهُ الفَضْلُ وَلَهُ الثناءُ الحَسَنُ لاَإلَهَ إلاَاللهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِينِ وَلَوْ كَرِهَ الكافِرُونَ

'' അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല നാം അവനെയല്ലാതെ ആരാധിക്കുകയില്ല അവനാകുന്നു അനുഗ്രഹവും ശ്രേഷ്ഠതയും ഉത്തമമായ കീർത്തനവും അവന്നു തന്നെ. അല്ലാഹു വല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല നാം അവന്ന് നിഷ്കളങ്കമായി കീഴ്പ്പെടുന്നു അവിശ്വാസികൾ അത് വെറുത്താലും ശരി'' പിന്നീട്

سُبْحانَ الله . الحمد لله . اللهُ أكبر (സുബ്ഹാനല്ല, അൽഹംദുലില്ല. അല്ലാഹു അക്ബർ) എന്നിവ ഓരോന്നും മുപ്പത്തിമൂന്ന് പ്രാവശ്യം പറയുക തുടർന്ന് നൂറ് തികക്കുവാനായി

لاَإله إلاالله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ وَهُوَ عَلَيَ كُلِ شَيْءٍ قَدِير

''അല്ലാഹു അവനല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല അവൻ ഏകനും പങ്കാരി ല്ലാത്തവനുമാണ് എല്ലാ അധികാരവും സ്തോത്രവും അവന്ന് തന്നെ അവൻ എല്ലാററിനും കഴിവുള്ളവനാകുന്നു'' എന്നും പറയുക. അപ്രകാരം തന്നെ 'ആയത്തുൽ കുർസി (സൂറത്തുൽ ബഖറയിലെ 255ാം വചനം) ഖുൽ ഹുവല്ലാഹു അഹദ്, ഖുൽ അഊദു ബിറബ്ബിൽഫലഖ്, ഖുൽ അഊദു ബിറബ്ബിന്നാസ് എന്നീ സൂറത്തുകൾ എല്ലാ നമസ്കാരശേഷവും, സുബ്ഹി, മഗ്രിബ് എന്നീ നമസ്കാരങ്ങൾക്ക് ശേഷം മുകളിൽ പറഞ്ഞ സൂറത്തുകൾ മൂന്ന് പ്രാവശ്യം വീതവും പാരായണം ചെയ്ത്, താഴെ പറയുന്നത് പത്ത് പ്രാവശ്യം ചൊല്ലുക.

لاَإلٰه إلاالله وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَهُوَ عَلَيَ كُلِ شَيْءٍ قَدِير

മേൽ പറഞ്ഞവയെല്ലാം വിവിധ ഹദീസുകളിലൂടെ സ്ഥിരപ്പെട്ടവയാണ്. എന്നാൽ ഇവയൊന്നും നിർബന്ധമല്ല. മേൽ പറയപ്പെട്ട ദിക്റുകൾക്ക് ശേഷം ഓരോരുത്തർക്കും ആവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങൾ തനിക്കറിയാവുന്ന ഭാഷയിൽ അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കാവുന്നതാണ്. നമസ്കാരശേഷം ഇമാം ഉറക്കെ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും മഅ്മൂമുകൾ ആമീൻ പറയുകയും ചെയ്യുന്ന സമ്പ്രദായം ബിദ്അത്തും (അനാചാരം) നബിചര്യക്ക് വിരുദ്ധവുമാണ്.

നമസ്കാരത്തിൻെറ വിഷയത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരുവിഷയമാണ് നിശ്ചിതസമയത്ത് തന്നെ നിർവഹിക്കണമെന്നുള്ളതും. അത്കൊണ്ട് തന്നെ ഓരോ നമസ്കാരത്തിനും നിർണയിക്കപ്പെട്ട സമയത്ത് തന്നെ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. നിൽക്കാൻ കഴിയാത്തവർ ഇരുന്നോ അതിനും കഴിയാത്തവർ കിടന്നോ, വെള്ളം ലഭ്യമല്ലാതാവുകയോ ഉപയോഗിക്കാൻ പററാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ തയമ്മും (വുളുവിന്നും കുളിക്കും പകരം നിയ്യത്തോടുകൂടി രണ്ട് കൈപ്പത്തിയും ശുദ്ധമായ ഭൂമിയിൽ ഒരടി അടിച്ചു മുഖവും കൈപ്പടങ്ങളും ഒരു പ്രാവശ്യം മാത്രം തടവ ലാണ് തയമ്മും) ചെയ്തെങ്കിലും നമസ്കരിക്കണം. സമയത്ത് നമസ്കരിക്കാതെ മററ് ഏതെങ്കിലും നമസ്കാര സമയത്ത് കൂട്ടി നമസ്കരിക്കുന്നത് നബിചര്യക്ക് വിരുദ്ധവും, മാതൃകയില്ലാത്തതുമാണ് (മറവി, ഉറക്കം എന്നീ കാരണങ്ങൾ ഇതിൽനിന്ന് ഒഴിവാണ്).
നാഥാ, ഞങ്ങളേയും ഞങ്ങളുടെ മക്കളേയും കൃത്യമായി നമസകരിക്കുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും, സ്വർഗ്ഗം നൽകി അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ (ആമീൻ)

وصلى الله وسلم علي خير خلقه نبينا محمد و آله وصحبه أجمعين (آمين)

****